

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
MEDICINA DE FAMÍLIA

Coordinació: PEÑASCAL PUJOL, EDUARDO JOSE

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	MEDICINA DE FAMÍLIA			
Codi	100547			
Semestre d'impartició	PRIMER QUADRIMESTRE			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Medicina	6	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRACLIN		
	Nombre de crèdits	6		
	Nombre de grups	1		
Coordinació	PEÑASCAL PUJOL, EDUARDO JOSE			
Departament/s	MEDICINA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Practicum sense classes presencials. Tutorització directa amb la pràctica assistencial en consulta de medicina de família en un Centre de salut o un consultori rural i en els corresponents domicilis dels pacients			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ESPINO GARCIA, ANTONIO	antonio.espino@udl.cat	4,5	
FUENTES BOTARGUES, ARACELI	araceli.fuentes@udl.cat	4,9	
LAFARGA GIRIBETS, MARIA ANTONIA	antonia.lafarga@udl.cat	2,65	
ORTEGA BRAVO, MARTA	marta.ortega@udl.cat	1,6	
PAREDES COSTA, EUGENI	eugeni.paredes@udl.cat	4,2	
PEÑASCAL PUJOL, EDUARDO JOSE	eduardo.penascal@udl.cat	3,95	
PLANA BLANCO, ANTONIO VALENTI	antoni.plana@udl.cat	4,5	
SANTAFE SOLER, PLACIDO	placido.santafe@udl.cat	3,5	
SERNA ARNAIZ, CATALINA	catalina.serna@udl.cat	3,2	

Informació complementària de l'assignatura

Es tracta d'una estada d'un mes, de forma exclusiva a Centres d'Atenció primària (CAPs, consultoris locals), amb una o un metge de família. Poden ser escollits àmbits rurals com urbans.

L'horari serà el que tingui el professional que tutoritzi a l'alumne.

El mes de desembre l'alumne haurà d'ajustar les hores de pràctiques totals amb el tutor o tutora, atenen els dies festius, a fi de complir amb els crèdits de l'assignatura

El material necessari per garantir la seguretat de l'alumne serà subministrat pel propi centre de salut

Objectius acadèmics de l'assignatura

Saber realitzar una entrevista clínica utilitzant eines per una comunicació efectiva amb el pacient.

Entendre com els determinants socials de salut i les condicions de vida influeixen amb la manera d'enmalaltir

Observar i entendre la vinculació estreta dels problemes de salut que presenten els ciutadans amb la seva vivència a través de la narrativa

Comprendre el punt de vista dels pacients sobre el procés salut/malaltia, amb un treball clínic centrat en el pacient.

Saber com resoldre problemes i conflictes, en un marc d'incertesa, utilitzant eines adequades per una correcta presa de decisions, (raonament clínic i el coneixement de l'Epidemiologia Clínica).

Saber recopilar la informació segons la metodologia i els sistemes d'informació propis de la Atenció Primària.

Saber identificar i conèixer el maneig de les patologies agudes més prevalents en la comunitat.

Conèixer i saber gestionar clínicament els problemes comuns inherents al pacient amb patologia crònica, en el context comunitari.

Aprendre com integrar la prevenció i l'educació a la pràctica clínica diària del metge de família..

Aprofundir en l'exercici d'aprendre a aprendre en el treball de cada dia.

Conèixer i saber aplicar mètodes de treball orientats a la medicina basada en l'evidència.

Aprendre i saber treballar en un marc que garanteixi la seguretat del pacient i els principis ètics per poder donar resposta al contracte social

Saber aplicar e integrar el principis de treball en l'atenció a la família i la comunitat en l'atenció a les persones.

Conèixer i participar en les tasques de treball en equip.

Aprendre a integrar la docència i la recerca en el treball assistencial i per donar resposta al desenvolupament professional continu

Competències

Amb relació a aspectes específics de la medicina de família :

45.- Reconèixer la necessitat de mantenir la competència professional.

46.- Saber abordar la pràctica professional respectant l'autonomia del pacient, les seues creences i cultura.

51. Planificació, programació i avaluació de programes de salut.

53. Avaluació de la qualitat assistencial i estratègies de seguretat del pacient.

58. Conèixer les implicacions econòmiques i socials que comporta l'actuació mèdica, considerant criteris d'eficàcia i eficiència.

75.- Conèixer els aspectes de la comunicació amb pacients, familiars i el seu entorn social: models de relació

clínica, entrevista, comunicació verbal, no verbal i interferències.

76.- Donar males notícies.

113. Medicina familiar i comunitària: entorn vital de la persona malalta, promoció de la salut en l'àmbit familiar i comunitari.

Altres competències que no son de la matèria, pero son de la titulació

160 Pràctiques pre professionals, en forma de rotatori clínic independent i amb una avaluació final de competències, als Centres de Salut, Hospitals i altres centres assistencials i que permeti incorporar els valors professionals, competències de comunicació assistencial, raonament clínic, gestió clínica i judici crític, així com l'atenció als problemes de salut més prevalents a les àrees de Medicina, Cirurgia, Obstetrícia i Ginecologia, Pediatria, Psiquiatria i altres àrees clíniques.

CG20. Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalaries, centres de salut o altres institucions sanitàries, amb una supervisió.

CG36. Adquirir la formació bàsica per a la activitat investigadora.

Amb relació amb l'especialitat de medicina familiar i comunitària:

<http://medicina-familiar-y-comunitaria.blogspot.com/2015/10/>

Continguts fonamentals de l'assignatura

Aprendre a realitzar una entrevista clínica en el context d'una consulta en un dispositiu assistencial de l'atenció primària

Assistència a consultes de medicina de família en centres de salut.

Assistència a pacients amb patologia aguda, durant la consulta o en l'atenció continuada.

Assistència a pacients amb patologies cròniques en el marc de la comorbiditat i la polimediació

Assistència feta a domicilis: de pacients amb malalties discapacitans, fràgils o en etapa del final de la vida.

Conèixer i saber aplicar tècniques instrumentals (Cirurgia menor, Cures de ferides, sutures, embenaments/immobilitzacions, injectables)

Saber realitzar lectura i interpretació de Radiologia simple, ECG, espirometries, Doppler, Ecografies FAST, MAPA, Dermatocòpia, saber integrar les proves d'imatge en la pràctica clínica i la presa de decisions

Participar de les sessions clíniques i altres activitats formatives

Participar activament al menys en alguna activitat relacionada amb el camp de la recerca

Participar al menys en una reunió d'equip/grup de treball

Conèixer el maneig simple del sistema d'informació: a Catalunya l'ecap.

Participar de les tasques amb altres professionals del centre.

Participar al menys en una activitat comunitària i realitzar una tasca en referència a l'atenció a la família (genograma, ecomapa, mapa de la llar, observar una entrevista familiar)

Eixos metodològics de l'assignatura

- 1.- Observacional (aconsellable practicar alguna observació estructurada de la pràctica clínica)
- 2.- Role play de situacions standar
- 3.- Simulacions amb maniquís, altres professionals entrenats, audiovisuals, ofimàtics
- 4.- Realitzar alguna pràctica reflexiva i/o Incidents crítics (recomanable elaborar un diari reflexiu de les experiències durant la rotació)
- 5.- Recerca bibliogràfica amb lectura crítica a partir de casos clínics reals viscuts
- 6.- Participar activament en la realització d'entrevistes clíniques.
- 7.- Entrevistes i feed back amb el tutor i residents.
- 8.- Videogravacions: enregistraments simulats a la consulta o en role-plays.
- 9.- Estudi personal (veure bibliografia recomanada)
- 10.- Preparar i presentar alguna sessió clínica
- 11.- Participar de les activitats comunitàries o de recerca del centre

Pla de desenvolupament de l'assignatura

La rotació té una durada d'un mes

El centre ha de tenir un pla d'acollida, una cronograma d'activitats, amb previsió de la metodologia i indentificats els professionals que hi participaran.

Sense perjudici de les activitats que el propi centre ja tingui dissenyades proposem un pla d'actuació general:

L'estudiant la primera setmana la dedicarà a conèixer el medi i els professionals (barri, centre, recursos, professionals i rols, organització i gestió de la feina del tutor i del propi centre)

La segona i tercera setmana participarà activament de la consulta i dels domicilis amb el tutor, practicarà les tècniques (des de l'anamnesi fins les instrumentals, garantint sempre la confidencialitat i seguretat del pacient i del propi alumne), prepararà al menys una sessió clínica, si és possible participarà en algun treball de recerca i intervindrà en activitats no assistencials(intervenció comunitària, recerca, formació, ...)

La quarta setmana presentació de la sessió clínica i del treball de recerca, l'avaluació final amb feed back del tutor.

Acabarà amb una pràctica reflexiva sobre el que ha viscut i après durant la seva rotació, **que haurà de ser compartida amb el tutor o tutora.**

En cas que el centre, per raons organitzatives degut a la pandèmia, no puguin garantir alguna de les activitats que formen part obligatòriament de la rotació proposem les següents alternatives

Referent a la sessió clínica : l'alumne prepararà igualment una sessió, al menys, i la compartirà amb la tutora/tutor , Un cop valorada per les dos, la podrà compartir amb la resta de l'equip, per vídeo conferència o per

email (apartat sessió clínica)

Referent a les activitats comunitàries l'alumne realitzarà una memòria sobre el que s'ha fet al centre de salut, referent a activitats dirigides a la comunitat, els darrers dos anys (objectius, metodologia, si tenen avaluada la satisfacció o l'impacte), adjuntant un anàlisi del propi alumne. (apartat activitat comunitària)

Referent a les activitats de recerca: l'alumne realitzarà una recerca bibliogràfica sobre el tema que esculli, amb l'acord de la tutora, ho analitzaran conjuntament i ho podran compartir amb la resta de l'equip, per email o en una sessió. Una alternativa podria ser realitzar un anàlisi dels treballs de recerca que s'han fet al CAP els darrers tres anys..(apartat recerca)

Totes aquestes activitats seran avaluades pels propis tutors i el resultat de l'avaluació es farà constar a l' apartat corresponent del full d'avaluació.

Sistema d'avaluació

Avaluació del tutor (obligatoria): ponderarà fins el 85% del total de la nota

Es considera apta si es supera en valor total el 50 (per davall no pondera i la pràctica resta suspesa)

Full de pràctica reflexiva (obligatòria), signada pel tutor o la tutora: ponderarà fins el 15% del total de la nota

Full d'avaluació del tutor/a

Tasques	Grau d'assoliment/Qualificació (escala de 0 a 5)
Entrevistar i explorar 6 pacients:	
Pacient 1	0 1 2 3 4 5
Pacient 2	0 1 2 3 4 5
Pacient 3	0 1 2 3 4 5
Pacient 4	0 1 2 3 4 5
Pacient 5	0 1 2 3 4 5
Pacient 6	0 1 2 3 4 5
Habilitats en l'exploració física	0 1 2 3 4 5
Raonament clínic davant dels problemes de salut presentats	0 1 2 3 4 5
Adopta una visió holística en l'abordatge habitual dels problemes de salut	0 1 2 3 4 5
Grau de coneixement de les intervencions preventives integrades a la consulta	0 1 2 3 4 5
Aistència i participació a consultes domiciliàries	0 1 2 3 4 5

Ha participat en alguna activitat relacionada amb la recerca?	No (0) Si(5)
Interès i motivació	0 1 2 3 4 5
Assistència i puntualitat	0 1 2 3 4 5
Capacitat de treball en col·laboració	0 1 2 3 4 5
Tracte i consideració amb el malalt	0 1 2 3 4 5
Actualitza els seus coneixements de forma habitual	0 1 2 3 4 5
Ha participat en alguna activitat comunitària o relacionada amb alguna tècnica d'estudi familiar	No (0) Si(5)
Presentació de sessió clínica	No (0) Si(5)
Valoració global	0 1 2 3 4 5
NOTA FINAL (sobre 100)	

ATENCIÓ

En la plataforma Colaboratte , dintre de l'apartat activitats, l'alumne haurà de pujar el full de l'avaluació fet pel seu tutor, el full amb la seva avaluació referent al tutor i centre i el full predeterminat de la pràctica reflexiva (tots estan a la seva disposició a l'apartat recursos)

Es poden presentar treballs complementaris per assegurar el excel·lent i poder optar a la M d'Honor.

No poden ser treballs que hagin realitzat durant la seva rotació i que hagin format part de l'avaluació final del tutor o tutora (NO presentar sessions clíniques fetes al CAP com treball complementari).

Propostes:

Diari reflexiu de les experiències i aprenentatges durant la rotació , documents audiovisuals realitzats, videogravacions amb simulacions ,revisió bibliogràfica sobre aspectes de maneig habitual als CAPs i consultoris rurals.

Revisió d'apps i/o webs acreditades i d'utilitat per l'Atenció primària. Revisió de tutorials (acreditats) per tècniques de l'AP. Publicacions referents a l'AP i la comunitària (amb un petit resum i anàlisi personal sobre cadascun, màxim 100 paraules per publicació)

La nota final serà la sumatoria ponderada de la donada pel tutor, la de la practica reflexiva i el material complementari aportat.

Si l'avaluació del tutor es un no apte caldrà repetir l'estada formativa i se li indicarà el lloc a l'alumne Si l'avaluació final es no apte, de forma individual se li proposaran les tasques i rotació a realitzar.

TASQUES A FI DE SUPLIR O COMPLEMENTAR LA ROTACIÓ EN CAS DE DIFICULTATS DELS SERVEIS

ASISTENCIALS A CONSEQÜÈNCIA DE LA PANDÈMIA (seran imprescindibles per ser avaluats i aprovar l'assignatura)

Situació 1 : Impossibilitat d'iniciar el rotatori de medicina de família per suspensió degut a la pandèmia

Activitats que cal completar per superar l'assignatura

Tasca 1.- Presentar sessions vídeo gravades (màxim 5 minuts de durada: justificació, objectius de la sessió, cos, conclusions i bibliografia. Escollir dos de les quatre

Un Tema d'atenció domiciliària: pacient crònic complex, problemes de salut en un pacient fràgil, actuació als cuidadors, tractament pal·liatiu als domicilis, etc...

Tema relacionat amb les activitats preventives (PAPPS). Entrevista motivacional per fer canvis d'hàbits, consells de salut amb una alt grau d'evidència, tabús en la dieta mediterrània, etc...

Sobre una malaltia crònica relacionada amb els factors de risc cardiovascular(de forma precisa amb els objectius de control i el seguiment que cal fer): objectius de control de la DM o de la HTA en persones majors de 80 anys, interaccions farmacològiques en els tractaments de les malalties relacionades amb el risc cardiovascular.

Patologia relacionada amb la salut mental , escollir una prevalent a les consultes de l'AP: exemples: depressió en els padrins, violència de gènere o a la gent gran, detecció del risc de suïcidi, consum de substàncies tòxiques, etc...

Penjar-les en canal Youtube privat i convidar-me, o be adjuntar un arxiu de power amb la vostra veu gravada, etc... (Cal que la vostra veu i/o imatge acompanyin les presentacions)

Tasca 2.- Heu de realitzar un treball analitzant una experiència d'atenció a la comunitat (la podreu aportar des de qualsevol font: internet, publicació, una real de la que tingueu-ho informació, contactar amb algun professional d'AP, etc..) **Entre 350 i 500 paraules:** Títol, resum de l'experiència, justificar perquè heu triat aquesta, un apartat amb de les vostres pròpies conclusions sobre l'experiència i que penseu que aporta a la comunitat on s'ha fet

Exemples: Tertúlies dialògiques, ECOMapes, intervencions en gent gran, treballs en instituts, mapes d'actius, grups d'autocura, pacient expert, etc...

Tasca 3.- Escollir una tècnica que es realitzi en els centres de salut i explicar COM es fa (no la base científica ni la seva interpretació), amb una taula final de les seves indicacions, centrada en l'Atenció primària / comunitat. **Màxim un full word (incloent fotos, gràfics,imatges, taules)**

Com exemples: Espiometries, cures de nafres, MAPA, Index turmell-braç, electrocardiografia, Ecografia, cirurgia menor, entrevista motivacional, , infiltracions

Tasca 4: Pràctica reflexiva.- Igual que tots i totes aquells que han pogut fer el practicum de forma presencial cal que aporteu un treball reflexiu , en el vostre cas un màxim de 500 paraules :

Apartats sobre els que ha de tractar:

- 1.- Que he après al realitzar les activitats anteriors (100 paraules)
- 2.- Elaborar un text d'opinió sobre com l'atenció primària ha de participar davant de situacions epidèmiques com l'actual.

Avaluació

Tasca 1 Avaluació: es valorarà, originalitat, la presentació, rigor bibliogràfic (fons actuals, contrastades, accessibles) i valoració del treball que ha suposat per l'alumne (fins a 0,25 punts per apartat)

Tasca 2 Avaluació: originalitat, treball reflexiu, experiència publicada i valoració del treball que ha suposat per l'alumne (fins a 0,25 punts per apartat)

Tasca 3 Avaluació: precisió en la reproductibilitat del vostre treball escrit (qualsevol professional que llegirà el vostre treball podrà reproduir-la) i valoració del treball que ha suposat per l'alumne (fins a 0,25 punts per apartat)

Tasca 4 Avaluació: originalitat, treball reflexiu, experiència publicada i valoració del treball que ha suposat per l'alumne (fins a 0,25 punts per apartat)

Cada tasca puntua fins un màxim de 2,5 punts

Per superar aquesta avaluació final cal fer les quatre tasques i superar 7,5 punts

Situació 2 : Impossibilitat de realitzar algunes activitats del rotatori de medicina de família per canvis organitzatius als centres deguts a la pandèmia

Activitats que cal completar per superar l'assignatura

La sessió clínica és preparada igual i la podeu compartir amb la vostra tutora, en viu o online i enviar-la un cop valorada per les dos a la resta de l'equip, per vídeo conferència o per email

De les activitats comunitàries podeu fer una memòria del que han fet els darrers dos anys (objectius, metodologia, si tenen avaluada la satisfacció o l'impacte, i la teva opinió al respecte)

Recerca podeu fer una recerca bibliogràfica sobre el tema que trieu amb la tutora. les dos, ho comenteu i ho podeu compartir amb la resta de l'equip, per email) o bé un anàlisi de treballs que han fet al CAP els darrers tres anys.

Aquestes activitats permetran avaluar els apartats de recerca, presentació de sessions i activitats comunitàries Tots els altres s'han de poder realitzar, si no la rotació no s'hauria de dur a terme

Situació 3 la rotació es suspèn quan s'ha completat més del 70% de la mateixa:

El tutor pot fer l'avaluació habitual, tenint en compte el que es descriu a la situació 2

Situació 4 la rotació es suspèn quan s'ha completat menys del 70% de la mateixa:

Si el tutor considera que s'han assolit els objectius pot complimentar l'avaluació habitual

Si el/la tutora creu necessari fer alguna activitat extra pot demanar les alguna de les proposades e a l'apartat de la situació 1 o de la 2, i fer l'avaluació habitual

Si el tutor o tutora creu que no s'han pogut assolir cap objectiu caldrà fer totes les activitats assenyalades a la situació 1

En tots els casos

Per optar a la matrícula, a l'igual que la resta de companys que han pogut completar el seu rotatori per medicina de família, cal adjuntar algun treball més

Revisió bibliogràfica sobre aspectes de maneig habitual als CAPs i consultoris locals. Revisió d'app d'utilitat per l'Atenció primària

Revisió de tutorials (acreditats) per tècniques de l'AP

Publicacions referents a l'AP i la comunitària (amb un petit resum i anàlisi personal sobre cadascuna, màxim 100 paraules per publicació)

Cal entregar totes les tasques" situació 1 "un cop finalitzat el període la rotació i màxim abans del dia 1 de juny a l'espai adequat del sakai: medicina de família/activitats del SAKAI/online/ carpeta Activitats en cas de suspensió complerta de la rotació

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia Medicina de Família

1. semFYC. Guía de Actuación en Atención Primaria.
2. semFYC. Tratado de Medicina de Familia y Comunitaria
3. semFYC. Guia Terapèutica. 7^a ed. Barcelona: semFYC; 2019.
4. Martín Zurro A, Cano Pérez JF. Atención Primaria. Concepto, Organización y Práctica Clínica. 8^a ed. Madrid: Elsevier; 2019.
5. Taylor R. Medicina de Familia. Principios y práctica.
6. Pritchard, P. Manual de Atención Primaria de Salud
7. Barbara Starfield Atención Primaria: equilibrio entre necesidades de salud, servicios y tecnología, Masson 2000

Webgrafia. Recursos a la xarxa

1.- Societats científiques de Metges de Família

[Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària Sociedad Española de Medicina Familiar y Comunitaria](#)

<https://www.semfy.com/medicos/>

<https://www.semg.es/>

<https://www.semergen.es/>

[The International Network of Agencies for Health Technology Assessment National Health Service \(Regne Unit\)](#)

[Word Organisation of Family Doctors](#)

<https://euract.woncaeurope.org/>

2.- Recursos per millorar la resolució clínica

<https://www.elblogdelasalud.info/top-3-aplicaciones-de-medicina-familiar-para-android-e-iphones/28827>

<https://www.casimedicos.com/apps/product-category/medicina-familiar-y-comunitaria/>

<https://www.imedicalapps.com/2014/12/top-10-family-medicine-iphone-android/>

<https://www.dermapixel.com/>

<http://dermatoweb.udl.es/>

https://en.ecgpedia.org/index.php?title=Main_Page

<https://www.redgdps.org/>

https://www.youtube.com/results?search_query=videos+fisioterapia+ejercicios+rehabilitacion+fisica

<https://www.youtube.com/user/AMFsemfyc/videos>

3 clics: guies clíniques breus i revisió d'articles.

[ClinicalEvidenceCentroCochraneIberoamericano](#). [Informació mèdica](#). Medicina Basada en l'Evidència. Guies de Pràctica Clínica.

[Catàleg de Guies de Pràctica Clínica](#). [Fisterra](#). Guies de pràctica clínica per a Atenció Primària (en castellà) [Guies de l'ICS](#)

[Programa d'Activitats Comunitàries en Atenció Primària](#)

3.- Publicacions científiques Medicina de família

[AMF](#)(Actualización en Medicina de Familia)

[Atención Primaria](#)

[FMC](#)(Formación Médica Continuada)

[AFP](#)(American Family Physician)

[British Journal of General Practice](#)

[European Journal of General Practice](#)

[Family Practice](#)

[Canadian Family Physician](#)

4.- Blogs

<https://unitatdocentmficlleidaics.wordpress.com/>

<https://gerentedemediado.blogspot.com/>

<https://rafabravo.blog/>

<https://www.uptodate.com/es/home>

<http://agoramedica.blogspot.com/>

5.- ApPs

ProAPP

360medics

LexiComp

12 lead ECG challenge

ACO plus

calculadora RCV

Diagnosaurus Ddx

DosisPedia

Espiro

Semiologia clínica

Johns Hopkins ABX guide